

Att skriva referenser enligt Harvard-systemet.

Allt som inte är författarens egna tankar, ord, slutsatser eller omdömen måste ha en hänvisning till den författare som informationen är hämtad ifrån när man skriver akademiska texter. Finns ingen referens till originalförfattaren kallas detta för plagiering, vilket är detsamma som fusk.

Det finns många olika system att använda när man refererar. Det viktigaste är dock inte vilket system man använder, utan att man är konsekvent – det vill säga att man gör likadant överallt i texten och i referenslistan när man hänvisar, och man inte blandar olika system.

Man måste alltid hänvisa till originalkällan när man refererar, det vill säga man kan inte säga att Johanna Bredberg säger enligt Nilssons bok (2008, s. 201) att..., utan här måste man hitta och läsa Bredbergs bok och hänvisa till originaltexten i sin egen text.

Referenser i den löpande texten

Harvard använder sig av ett parantesystem i den skrivna texten och hänvisningar i den löpande texten skrivs enligt Harvard enligt formatet upphovsmannens efternamn, årtal för publicering och sida **varje gång** efter det att man har hämtat information eller åsikter från någon annan.

Exempel: Som framgått av en nyligen utgiven studie (Bredberg 2001, s.82) har inte...

Inga förnamn, förnamnsinitialer, boktitlar, Internetadresser, lagnummer, eller liknande förekommer i den löpande texten. Den informationen kommer först i referenslistan! Upphovsmannens efternamn, publiceringsårtal och sida är allt som får finnas med i den löpande texten.

Det är viktigt att man inte glömmer sidhänvisningen när man använder Harvardsystemet. Det enda tillfället när en sida inte behöver redovisas är vid användning av Internetdokument, eftersom ju Internetsajter ju inte har "sidor" på samma sätt som böcker och artiklar. Sida skall dock alltid redovisas vid hänvisning till en bok eller artikel.

När man har två eller flera författare till ett verk som man hänvisar till är praxis att man skriver ut *alla* efternamnen *första gången* man hänvisar till källan i texten. När man hänvisar till källan nästa gång väljer man däremot att bara skriva ut den första personens efternamn följt av "et al." (Latin för "och alla de andra"). Detta gör man för att parenteserna inte ska bli för långa och därmed störa läsaren alltför mycket.

Exempel:

Första gången referensen nämns skriv:
(Sandberg, Andersson & Blomdahl 2003, s. 74).

Andra gången referensen nämns skriv:
(Sandberg et al. 2003, s. 102).

I de fall då ingen enskild författare finns redovisad på dokument från myndigheter och organisationer blir myndigheten eller organisationen automatiskt upphovsman.

Exempel: Som framgått av en nyligen utgiven studie (Socialstyrelsen 2007, s.109) har inte...

Referenslistan

Referenslistan, i slutet av arbetet, där man redovisar samtliga källor som har använts och refererats till i den löpande texten, sorteras alfabetiskt på upphovsmannens efternamn enligt Harvardsystemet.

• Bokreferenser

- Harvardsystemet skriver referenser till böcker som följer:
Efternamn, Förnamn (publiceringsår). *Titel*. Förlagsort: förlag.

Till exempel:

Birkler, Jacob (2007). *Filosofi och omvårdnad: etik och människosyn*. Stockholm: Liber.

Var noga med att det är **publiceringsår, förlagsort och förlag** som ska redovisas i referensen för böcker och **inte** tryckår, tryckort eller tryckeri. Var och när boken är tryckt är inte relevant i sammanhanget och ska inte redovisas i en referenslista.

- Om en bok har flera författare måste *alla* namnen skrivas ut i referenslistan.
- Det är valfritt om man väljer att skriva ut hela förnamnet på författaren eller väljer att förkorta förnamnet till enbart en initial. Båda sätten att skriva är korrekt, men man får inte blanda sätt att skriva. Väljer man att skriva ut förnamnen så måste man göra det på *samtliga* författare genom hela referenslistan. Väljer man däremot att använda initialer så måste man förkorta alla namnen i hela listan.
- Om en bok har redaktörer, och därmed inte ”riktiga författare”, är det viktigt att redaktörskap markeras med (red.) efter förnamnet. Uppslagsverk och lexikon har exempelvis ofta redaktörer.

Till exempel:

Axelsson, Per & Josephson, Håkan (red.) (1997). *Norstedts plusordbok*. Stockholm: Norstedt.

- Om en bok har en redaktör, men flera olika författare som har skrivit olika kapitel, är det författaren som har skrivit just det kapitel som man har hämtat informationen från som man redovisar i den löpande texten. I referenslistan redovisar man sedan också enbart just det speciella kapitlet, enligt exemplet:

Efternamn kapitelförfattare, Förnamn kapitelförfattare. (publiceringsår).
Kapitel­titel. I: Redaktörens efternamn, redaktörens förnamn (red), *Bokens titel*.
Förlagsort: Förlag, sidor.

Waagø, Kirsten & Skaug, Eli-Anne (2006). Aktivitet. I: Kristoffersen, Nina
Jahren, Nortvedt, Finn & Skaug, Eli-Anne (red.) (2006). *Grundläggande
omvårdnad 2*. Stockholm: Liber, s. 272-299.

- **Artikelreferenser**

- Artiklar ur tidskrifter redovisas enligt Harvardsystemet:
Efternamn, Förnamn (publiceringsår). Artikel­titel. *Tidskriftens titel* Volym
(nummer), sidor.

Exempel:

Widar, M; Ahlström G; Ek, AC (2004). Health-related quality of life in
persons with long-term pain after a stroke. *Journal of Clinical Nursing* 13(4),
s. 497-505.

- **Referenser till Internetkällor och Internetmaterial**

- Webb­sidor skrivs i referens­listan enligt Harvard:
Efternamn, Förnamn (Publiceringsdatum). *Titel* (Elektronisk). Tillgänglig:
www-adress. (Åtkomst­datum)

Exempel:

Alhmén, Jarl (2008). *Hemodialyspatient, handläggning på akut­mottagning*
(Elektronisk). Tillgänglig: www.internetmedicin.se/dyn_main.asp?page=256.
(2009-04-08).

- Glöm inte att Internet­materialet alltid också har en upphovsman, en titel och ett
publiceringsår som måste redovisas. Hittar man inte dessa tre uppgifter på
sidan så ska man starkt tvivla på om man egentligen ska använda
informationen. Hur trovärdig och vetenskaplig kan den vara utan någon som
ligger bakom och står för uppgifterna?
- Man måste dessutom alltid redovisa ett åtkomst­datum för Internet­material, det
vill säga vilket datum man var inne och läste och hämtade informationen från
sidan. Detta datum måste finnas med eftersom när det gäller Internet så kan
sidor ofta försvinna, uppgifter kan ändras, och så vidare. Med ett
åtkomst­datum har man dock ett visst be­lägg för att så stod det visst här den
dagen som jag var inne och läste på webbsidan.

- **Referenser till lagar och lagtexter**

- Lagtexter ur Sveriges rik­es lag refereras till enligt:

Titel. Författ­nings­förkortning årtal: nummer.

Exempel:

Hälso- och sjukvårdslagen. SFS 1997:142.

För mer information om hur man skriver referenser, och för hänvisningar till andra refereringssystem, se bibliotekets hemsida och länken ”Att skriva referenser”!

Anna Boström 2010